

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

ARBETSPLAN
2016-05-18 Nr:

Besökarundersökningar

– ett strategiskt arbete för att skapa ett system för att samla in värdefulla kunskaper om besökare

Innehåll

1.	BAKGRUND OCH SYFTE	3
1.1.	Bakgrund	3
1.2.	Syfte	3
2.	PROJEKTMÅL	4
2.1.	Omfattning och resultat	4
2.2.	Avgränsning	5
2.3.	Underlag och förutsättningar	6
2.4.	Berörda intressenter och verksamhetsområden	6
2.5.	Omvärldsanalys/förstudie	6
3.	GENOMFÖRANDE	7
3.1.	Arbetsuppgift 1 (Behov och krav)	7
3.2.	Arbetsuppgift 2 (Omvärldsanalys av vägledningar och dokument)	8
3.3.	Arbetsuppgift 3 (användning av statistiken)	8
3.4.	Arbetsuppgift 4 (Genomgång av Norge och Finland)	9
3.5.	Arbetsuppgift 5 (metod)	9
3.6.	Arbetsuppgift 6 (Ta ställning)	9
3.7.	Del 2	9
4.	TIDPLAN	10
5.	ORGANISATION OCH BEMANNING	11
5.1.	Avstämning	11
5.2.	Arbetsledare	11
5.3.	Arbetsgruppen	11
5.4.	Referensgrupp	12
5.5.	Övriga personer som skall göra arbetsinsatser i projektet.	12
6.	EKONOMI OCH BUDGET	12
6.1.	Finansiering	12
6.2.	Budget	13
7.	FÖRANKRING KOMMUNIKATION/INFORMATION, SAMVERKAN/SAMARBETE.	13
8.	ANALYS AV RISKER/MÖJLIGHETER	14

1. Bakgrund och syfte

1.1. Bakgrund

Staten har inrättat drygt 4000 naturreservat och 29 nationalparker, och satsar fortsatt mycket pengar på att inrätta nya värdefulla områden, i syfte att bevara naturtyper, arter och förutsättningar för friluftslivet. Med ett skydd kommer också en förvaltning av det skyddade området, både för den biologiska mångfalden och för friluftsliv. En del av dessa pengar används för friluftslivet och att öka tillgängligheten till och i områden. Det finns krav på och behov av att samla kunskap kring effekter av de satsningar som görs i skyddade områden både från politiskt håll och inom förvaltningen. I friluftslivsmål 10 om god kunskap om friluftslivet står bland annat:

- Statistik om friluftslivet finns och är utformad för att motsvara samhällets behov
- Myndigheternas statistikinsamling har utvecklats för att passa de nya friluftspolitiska ambitionerna
- Forskningsresultat och statistik om friluftslivet kommuniceras aktivt och sätts in i ett större sammanhang.

”Any phenomenon that is not measured and reported does not exist politically. Governments, societies, communities and individuals place more value on that which is documented”¹

Vad tycker besökare om våra skyddade områden? Hittar besökaren dit? Är man nöjd med sitt besök? Upplever man en bättre hälsa? Vad är motivet för besöket? Hur mycket pengar har man spenderat vid besöket? O.s.v. När vi får kunskap om olika effekter av det arbete som genomförs i skyddade områden, finns bättre förutsättningar för att planera, prioritera, fortsätta/ändra riktning och legitimera vårt arbete.

1.2. Syfte

Syftet är att genom att skapa ett system för att samla in värdefulla kunskaper om besökare:

- tydligt visa på värdet av skyddade naturområden utifrån besökarens upplevelser och välbefinnande och dess värde för besöksnäring och samhället i stort
- förbättra förvaltningen av skyddade områden
- använda kunskapen om besökare i skyddade naturområden, vid uppföljning av politiska mål och som underlag för beslut i berörda områden.
- kommunicera intressanta och värdefulla resultat

¹ Säger Paul F.J Eagles i Visitor monitoring in nature areas, ISBN 91-620-1258-4

2. Projekt mål

Arbetets mål:

- att genomlysa hur Finland och Norge arbetar systematiskt med besökarundersökningar och bedöma om något av de system som används där kan tas i bruk i Sverige. I senare delen av projektet ingår att ta beslut om något av systemen ska användas i Sverige.
- att ta fram en strategi/uppföljningsplan för uppföljning/undersökningar² av besökare i skyddade områden.

2.1. Omfattning och resultat

Del 1

1. Kunskapsbehov

I denna del ska vi ta reda vilken kunskap vi behöver (för att sedan veta vad vi ska mäta)? Krav och/eller behov? Vi behöver definiera kunskapsbehovet i flera delar, som specificeras under genomförande.

Vi ska få svar på: Vad det är för effekter vi vill mäta och ska mäta, dvs kunskap som ger effekt på ex förvaltning?

2. Befintlig uppföljning

Vi ser över befintliga dokument och vägledningar kring besökarundersökningar m.m.. Vi ser också över om vi har uppföljningssystem som kan användas eller som tangerar uppföljning av besökare.

Utifrån uppgift 1 och 2.

- Vad är det vi behöver veta för att klara av vårt arbete?
- Fattas någon uppföljning (utifrån 1 och 2) för att vi ska uppnå en väl fungerande förvaltning. (Vad förväntar vi oss att se om förvaltningen fungerar bra? Vad förväntar vi oss att se om förvaltningen fungerar dåligt?)

3. Användning av statistiken

Efter att arbetsuppgift 1 och 2 är genomförd ska denna del svara på :Vad är det vi behöver veta för att klara av vårt arbete? (Arbetet fördjupas i uppgift 8). En effektkartläggning ska göras.

4. Genomlysa hur Finland och Norges arbetar systematiskt med besökarundersökningar

Norge har valt att inte använda sig av ASTA-databasen. Vilket vägval har Norge gjort. Hur arbetar de systematiskt? Vad använder de för system för uppföljning och lagring av data. Konsult ansvarar för att utreda.

² Besökarundersökningar innefattar både räkning av besökare samt enkätstudier.

Finland arbetar genom ASTA-databasen. Vi tittar på ASTA-databasen för att utreda om den träffar vårt behov. (Allt ifrån uppbyggnad, till frågeställningar, till analysmöjligheter. Här fås även svar på kostnader (inköp och förvaltning). Se över hur den fungerar gällande IT och andra system vi har för uppföljning, så som SkötselDos. Är det värt att satsa på den? Konsult är stöd/bollplank i arbetet.

5. **Metod (konsult)**

Få klarhet i vilken metod som ska användas för att få svar på det som det finns behov av och krav på.

- a. Metod för inventering samt statistisk säkerhet
- b. Vilka frågor man ställer och hur man tolkar data

Arbetsuppgift 4 och 5 sker till viss del parallellt

6. **Ta ställning** (fortsätter även 2018): Utifrån resultat i uppgift 5, göra ett vägval för fortsatta arbetet med systematiska besökarundersökningar. Extra planering krävs här. I stort sett som ett delprojekt. Vad kan NV ta fasta på utifrån de två ländernas arbete? Vad krävs? Fortsättning utveckla och införa IT? Implementera system? I samband med detta ska en ännu tydligare bild av kostnader tas fram kring vägval, förvaltning av lagring av data (tid och kostnad samt ansvarig person), vad det innebär för förvaltare i tid och resurser att arbeta med detta. Förankras mot länen. Länen måste vara med på ett genomförande. Viktigt planera kommunikation här. Planering av vad som är kvar att fortsätta med av arbetsuppgift 6 under 2018.

Del 2 2018

6. Fortsättning arbetsuppgift 6. Slutföra arbetsuppgift 6..
7. **Uppföljningsplan**
Ta fram ett dokument som beskriver hur vi arbetar i fortsättningen kring besökarundersökningar/uppföljning i skyddade områden.
8. Återkopplingsloopar! Vad och hur gör vi med data?
 - a. hur kommunicerar vi det
 - b. hur använder vi det direkt i förvaltningen
 - c. hur använder vi det i riktlinjer
 - d. hur använder vi det till uppföljning av mål m.m.
 - e. hur använda i beslut
9. Vad behövs för fortsättningen av arbetet? Vägledning kring besökarundersökningar/utbildningsinsatser?

2.2. Avgränsning

Arbetet berör skyddade naturområden. Prioritet – nationalparker
I detta arbete ingår inte statliga leder, naturum, eller skyddade naturområden som kommuner har ansvar för.

Arbetet handlar inte om uppföljning av förutsättningar utan om uppföljning av tillstånd och effekter.

2.3. Underlag och förutsättningar

Förutsättningar att genomföra arbetet är att resurser finns. Både finansiella och personella.

2013 genomfördes en workshop kring besökarundersökningar och vad vi på Naturvårdsverket såg för behov. Den är till viss del inarbetad i arbetsplanen.

2.4. Berörda intressenter och verksamhetsområden

Berörda enheter/personer:

- Jenny Lindman, 2 v, Erik Hellberg Meschaks 1 v
- Miljöinformationsenheten: Birgitta Olsson eller Johanna Bruce 1-5 dagar

På Naturvårdsverket berörs No främst av arbetet, eftersom vi arbetar med skyddade områden och förvaltning. Ev behövs konsult för stöd vid metoddelen. När det gäller utredningen av ASTA- databasen (punkt 4) behövs stöd från Mi och ev Fi (IT-enheten). När det gäller ev. införande av ASTA finns en rutin att följa ”utveckla och införa IT”.

Långsiktigt så kommer förvaltare av skyddade områden på länen (länsstyrelser, stiftelser m.fl.) påverkas. Framförallt de län, stiftelsen Tyrestaskogen och Laponiatjuottjudus som förvaltar nationalparker. Att följa upp friluftsliv och vilka effekter det har, är idag helt frivilligt.

2.5. Omvärldsanalys/förstudie

Det finns fler delar som ska tas tillvara i projektet:

1. Omvärldsanalys på efterfrågan av effekter och vilket behov/krav på uppföljning av besökare som finns (se uppgift 1 och 2)
2. Vilken uppföljning görs idag i skyddade områden (se uppgift 1 och 2)

Vägledning

Dessa vägledning bör ses över för att få en bild av befintliga uppföljningar, uppföljningar som finns för att ge vägledning till deluppgift 2.

- Besökarundersökningar i naturområden (ISBN 91-620-1263-2)
- Uppföljning Friluftsliv (UF över huvud taget)
- Räkna friluftslivet 1 och 2 (ISBN 91-620-8211-6, ISBN 91-620-8276-0)
- Uppföljning av skyddade områden i Sverige. (ISBN 978-91-620-6379-5)
- Statistikprogram för friluftsliv – ett förslag. (ISBN 978-91-620-5975-0)
- Skogens sociala värden – Skogsstyrelsen Meddelande 9.2013
- Besökarstudier i naturen – en handbok Skogsstyrelsen 2005

Annat:

- Us arbete kring sysselsättningseffekter (Karl-Anders Stigzelius)

3. Genomförande

3.1. Arbetsuppgift 1 (Behov och krav)

Titta i relevanta befintliga dokument för att hitta relevanta **krav** på att följa upp effekter eller frivilliga uppföljningar. Titta på ex. regleringsbrev, återrapporteringskrav, miljömålsuppföljning, friluftslivsmål, olika politikområden, propositioner, m.m.

Titta på behovet av att följa upp effekter utifrån vad vi själva vill och ser **behov** för, att ta reda på utifrån perspektivet förvaltning och vad besökare tycker. Förarbete genomförs innan inspel från länen (delaktighetsprocess).

Frågeställningar:

- Vilka frågor vill förvaltare ha svar på?
- Vad efterfrågar regeringen?
- Vad säger politiken? Miljömål? Friluftslivsmål?
- Vilka politikområden påverkas vi av? ex folkhälsopolitiken, funktionshinderspolitiken, hållbart byggande/arkitekturpolitik o.s.v.
- Kika på om andra länder har liknande strategier, ex Norge och Finland.

Definiera kunskapsbehovet i varje del. Sortera på krav och behov.

Kunskapsbehovet delas in i följande delar:

1. kunskap för att följa upp de politiska målen.
2. kunskap som behövs för att utveckla förvaltningen.
 - Exempelvis kunskap kring tillgänglighet (information, fysisk, kommunikation)
3. kunskap att visa effekter på människors välbefinnande/hälsa,
4. kunskap om effekter på regional utveckling (ex ekonomi, arbetstillfällen m.m.)

Delaktighetsprocess: En analys genomförs mot länen och förvaltare av nationalparker och naturreservat. Analysens frågeställningar handlar bland annat om vad som görs nu (och hur tidigare resultat använts), hur behovet av uppföljning av besökare ser ut och hur man ser på besökarundersökningar och dess nytta.

Om det behövs kompletteringar av synpunkter kan ett webinarium genomföras för att fånga upp ytterligare inspel.

3.2. Arbetsuppgift 2 (Omvärldsanalys av vägledningar och dokument)

Gå igenom SkötselDOS och andra uppföljningssystem eller manualer för att ta reda på vad vi redan följer upp och på vilket sätt.

Vi ska också gå igenom andra dokument som vi kan ha nytta av i genomförandet av detta arbete.

Det finns fler delar som ska tas tillvara i projektet:

1. Omvärldsanalys på efterfrågan av effekter
 - a. Vilken uppföljning görs idag i skyddade områden Vilka frågor/effekter o.s.v. följer vi redan upp? Titta på ex SkötselDos, friluftslivsuppföljningen, annan uppföljning och vägledning (se punkt 2.5 vägledning). Komma fram till vad vi ska/behöver följa upp utöver befintlig uppföljning.
 - enskilda – på länen initierade besökarundersökningar
 - besöksräkning eller uppskattning av antalet besökare i Sveriges nationalparker (årligen)
 - SkötselDos (vilken kunskap kan man få genom SkötselDos)
2. Titta på tidigare utredningar/förslag på uppföljning av friluftsliv och andra viktiga dokument (se vägledningar nedan)
3. Titta på Norge och Finlands arbete gällande deras strategiska arbete gällande besökarundersökningar och ta erfarenheter därifrån. OM möjlighet och tid finns är det intressant att höra hur Estland tycker att ASTA-databasen fungerar efter att de köpt in den.
4. Us arbete kring sysselsättningseffekter (Karl-Anders Stigzelius)

Del 1 och 2 ska svara på frågan: Vad är det vi behöver veta för att klara av vårt arbete?

3.3. Arbetsuppgift 3 (användning av statistiken)

I detta skede (utifrån arbetsuppgift 1 och 2) behöver vi även titta på:

- hur använder vi kunskapen/uppföljningen direkt i förvaltningen
- hur använder vi kunskapen/uppföljningen i riktlinjer
- hur använder vi kunskapen till uppföljning av mål m.m.
- b. Utifrån uppgift 1 och 2. Vad är det vi behöver veta för att klara av vårt arbete? Fattas någon uppföljning (utifrån 1 och 2) för att vi ska uppnå en väl fungerande förvaltning. (Vad förväntar vi oss att se om förvaltningen fungerar bra? Vad förväntar vi oss att se om förvaltningen fungerar dåligt?)

Denna del återkommer och fördjupas i del 2 uppgift 8.

Vi genomför en effektanalys/effektkartläggning som stöd i detta arbete.

När del 1-3 är genomförda sker ett informations- och diskussionsmöte kring resultaten med berörda personer på Naturvårdsverket.

3.4. Arbetsuppgift 4 (Genomgång av Norge och Finland)

En tydligare planering inför denna arbetsuppgift behövs. För att kunna gå igenom denna arbetsuppgift krävs bra kontakt och dialog med Finlands Metsähallitus och Norges Miljødirektoratet. Frågeställningar för denna del utarbetas.

Kontaktperson i Norge är någon på Miljødirektoratet. Kontaktpersonen i Finland är Liisa Kajala, som har utvecklat och är huvudansvarig för databasen i Finland. Det kommer eventuellt krävas studieresa till Finland för att få ett större grepp om databasen och dess möjligheter. Viss insamling av dokumentation finns redan. Validera ytterligare behov av info utifrån frågeställningarna.

3.5. Arbetsuppgift 5 (metod)

Få klarhet i vilken metod som ska användas för att få svar på det som det finns behov av och krav på.

Titta bland annat på manual för uppföljning av friluftsliv i skyddade områden m.m.

- a. Metod för inventering samt statistisk säkerhet
- b. Vilka frågor man ställer och hur man tolkar data

Denna del genomförs av en eller flera konsulter. Finlands (Metsähallitus) metod vid besökarundersökningar (som kopplar till ASTA-databasen) ska ses över och tas erfarenhet av. Arbetsuppgift 4 och 5 sker till viss del parallellt.

3.6. Arbetsuppgift 6 (Ta ställning)

Utifrån resultat i uppgift 5, göra ett vägval för fortsatta arbetet med systematiska besökarundersökningar. Denna del av arbetet kommer genomföras som en litet delprojekt. Det krävs en mer omfattande planering av denna arbetsuppgift.

Vad kan NV ta fasta på utifrån de två ländernas arbete? Vad krävs? Fortsättning utveckla och införa IT? Implementera system? I samband med detta ska en ännu tydligare bild av kostnader tas fram kring vägval, förvaltning av lagring av data (tid och kostnad samt ansvarig person), vad det innebär för förvaltare i tid och resurser att arbeta med detta. Förankras mot länen. Länen måste vara med på ett genomförande. Viktigt planera kommunikation här. Rätta ut frågetecken! Här behövs resurser i form av IT-stöd (Fi och/eller Mi) eller liknande för att kunna få klarhet i möjligheter för Naturvårdsverket gällande lagring av data. Det kan också behövas konsulter med kompetens kring besökarundersökning, metoder, statistik som följer med m.m. Arbetsuppgift 6 pågår även under 2018 för att färdigställas då.

3.7. Del 2

Del 2 av arbetet, det vill säga fortsatt arbete med arbetsuppgift 6 slutförs och arbetsuppgift 7-8 genomförs helt 2018.

4. Tidplan

2017 besökarundersökningar

mån	start	slut	aktivitet	händelse	ansvarig/ genomför	deltagare/ bollplank
jan	jan	jan	planering och genomgång av arbetet - vad har vi - vad fattas?		Camilla	Jenny/Erik
feb	01-feb	03-apr	Arbeta vidare med det som fattas i uppgift 1 och 2		Camilla/Jenny	
	feb	mars	Planera och upphandla/överenskomma för konsult uppgift 4		Camilla	Jenny/Erik
	feb	mars	delaktighetsprocess arbetsupp 1	*planering *förfrågan Ist via Maano *WS eller annan process för att skapa delaktighet	Camilla/Jenny	Jenny/Erik Förvaltare
mars	29-mar	31-maj	redovisning arbetsupp 1 och 2, klar eller fortsätta	avstämning i linje	Camilla/Jenny	
maj	06-maj	31-maj	Arbetsuppgift 3		Camilla/Erik(1 dag)/Jenny	
jun	1 jun		Infomöte/diskussion arbetsuppgift 1-3		Camilla	Jenny, Erik, referensgrupp
	04-jun	18-jun	Redovisning arbetsuppgift 1,2,3 klar eller fortsätta	avstämning i linje	Camilla	
aug			Arbetsuppgift 4 planering genomförande	Mi och Fi?		
okt	3 okt		Redovisning arbetsuppgift 4 klar eller fortsätta	avstämning i linje	Camilla/konsult	berörda medarbetare
	1 okt		Arbetsuppgift 5 Planering genomförande			
	1-okt	30 jan 2018	Arbetsuppgift 6 Planering Genomförande		Camilla/It/No	

	23 okt	dec	Planering av del 2 arbetsplan, tidsplan, resurssättning, budgetäskande		Camilla	
nov	1 nov		Redovisning av arbetsuppgift 5, klar eller fortsätta	Avstämning i linjen	Camilla	
dec	11-dec		Klar med hela del 1	avstämning i linje	Camilla	berörda medarbetare
2018	jan		Del 2 Arbetsuppgift 6 avslutas januari Arbetsuppgift 7 planering och genomförande Arbetsuppgift 8			

5. Organisation och bemanning

Arbetet sker i linjen, men beskrivs ändå nedan

5.1. Avstämning

Enhetschef Maano Aunapuu

(Ec avgör om avstämningar krävs på Avdelningsnivå)

- Godkänna projektplan
- Se till att arbetet följer riktningen i arbetsplanen
- Godkänna delmomentens resultat.
- Besluta att gå vidare med arbete 2018

5.2. Arbetsledare

Camilla Näsström, Gfs, 8 pv. Ansvarig för att:

- planera arbetet
- driva på arbetet,
- delegera arbete
- för att boka in avstämningar samt dagordning och ev. material till detta.
- Huvudansvar för genomförande del 1, 3, 4 (konsult), 5
- Ansvarar för att planera arbetet vidare efter del 5

5.3. Arbetsgruppen

Jenny Lindman, Gfs, 2 pv

- arbetsuppgift 2 - ca 3 dagar
- arbetsuppgift 3 – ca 3 dagar
- arbetsuppgift 4- ca 4 dagar
- arbetsuppgift 5 - ca 0 dagar

Erik Hellberg

- bollplank arbetsuppgift 1-2 – ca 1 dag
- Stort stöd arbetsuppgift 3 – 2 dagar
- Bollplank övrigt arbete 1 dag

IT internt, Mi (förvaltningsvägledare) och Fi (arbetsuppgift 4 och 6)

Konsult: Peter Fredman (överenskommelse med Mittuniversitetet) anlitas vid:

- a) Tillsammans med NV sammanställa översyn av Finland och Norges arbete och dra viktigaste slutsatserna. Redovisning i rapport ca 16 timmar (Arbetsuppgift 4)
- b) Huvudansvar för (med stöd från NV) beskrivning av ett förslag till lämplig metod för inventering av besökare, inklusive bedömning av statistisk säkerhet, förslag på enkätfrågor och hantering/tolkning av data ca 34 timmar (Arbetsuppgift 5)
- c) Övrigt stöd och bollplank ca 4 h

5.4. Referensgrupp

Internt

Erik Hellberg

Bo Nilsson

Evelina Selander

Conny Jacobsson

Gisela Norberg

(tid per person i referensgrupp 0,5-1 dag)

Följa projektet:

Sven Hartvig (Fi) (kopia på utskick/uppdatering av läget)

Anna Ottmalm (Mi) (kopia på utskick/uppdatering av läget)

Externt bollplank:

Per Wallsten, Stiftelsen Tyrestaskogen

Peter Fredman, Mittuniversitetet, ETOUR, Professor

5.5. Övriga personer som skall göra arbetsinsatser i projektet.

Erik Hellberg Meschaks (bollplank vid behov samt i referensgrupp) 1pv

Bo Nilsson, kunskapsöverföring SkötselDos i arbetsuppgift 2 samt arbetsuppgift 5 (vid behov)

Birgitta Olsson, Mi (miljödataförsörjning)

Johanna Bruce, Mi, Förvaltningsvägledare

Ev någon person från Fi

Christina Frimodig, Kommunikatör

6. Ekonomi och budget

6.1. Finansiering

Projektet har en budget som tas från 1:3 anslaget, för konsult för genomförande av arbetsuppgift 4 och delvis 5 (eventuellt kika på 3).

6.2. Budget

Budget 2017, 60 000kr (klart)

Budget 2018, 40 000kr (äska)

7. Förankring kommunikation/information, samverkan/samarbete.

2016

Kommunikationsmål

1. Förvaltare av skyddade områden (inte inom kommun) så som länsstyrelser, Laponiatjuottjudus och Tyresta m.fl.ska ge inspel till kunskapsbehov (erfarenhet) och hur kunskap kan användas (arbetsuppgift 2). De ska också ge inspel på hur man ser på besökarundersökningar och nyttan av den.
2. Interna målgrupper ska känna till arbetet och ha möjlighet att komma med inspel
3. Folkhälsomyndigheten har möjlighet att komma med inspel vid behov.
4. Friluftsmyndigheter känner till arbetet

Målgrupp och aktivitet för kommunikationsmål

1. *Målgrupp:* Förvaltare på länsstyrelser, Laponiatjuottjudus och Stiftelsen Tyrestaskogen. Arbetet förankras i referensgrupp kontinuerligt. Förankras också via förvaltarwebben, lägesrapport skyddad natur samt info mail Sveriges nationalparker. En djupare delaktighet i arbetet skapas genom ex webinarie samt/eller enkät/frågor, för att ge inspel på arbetet.
2. *Målgrupp:* Gfs, Gfv, Un (Ingvar J), Ai, Vf, sektionschef, vid behov avdelningschef. Arbetet förankras i linjen över tid. Det förankras också på samordningsmöten för friluftsliv, nationalparksmöten och forum skyddade områden, under arbetets gång. Det förankras också i referensgruppen kontinuerligt. Information via mejl är också en förankringsmetod. En djupare delaktighet i arbetet skapas genom ex videomöte/diskussionsmöte för att ge inspel på arbetet.
Målgrupp: Gröna chefer. Sektionschef/enhetschef förankrar arbetet vid behov till gröna chefer.
Målgrupp: Au, Ann Wahlström. Ansvarig för samordning och utveckling av miljömålsuppföljning, årlig uppföljning och fördjupad utvärdering. Informera om att arbetet är på gång. Vid behov informera om arbetets gång/ resultat.
3. *Målgrupp:* Folkhälsomyndigheten. Förankrar arbetet via mejl.
4. *Målgrupp:* Friluftsmyndigheter. Arbetet förankras vid ev. möte eller genom Eva Stighäll.

Kommunikationsplaneringen är för 2017. Kommunikationsplanering för 2018 planeras senare.

8. Analys av risker/möjligheter

Möjligheter

Det finns en stor potential och möjlighet att på ett bra sätt skapa möjlighet för ett strukturerat arbetssätt kring besökarundersökningar i skyddade områden. Det ger möjligheten att påvisa effekter av det vi gör, med de medel vi ansvarar för, som legitimerar vårt arbete, visar vikten av det och hur det påverkar miljömålen och friluftsmålen i slutänden.

Det finns en stor möjlighet att bedriva en adaptiv förvaltning

Det finns en stor möjlighet att på ett övergripande sätt visa nationalparkernas betydelse över tid, att följa upp arbetet med Varumärket Sveriges nationalparker och mer effektivt arbeta för att nå målbilden ”Vi ska vara den mest populära naturattraktionen i Europa. Genom världsledande pedagogik”

Det finns en stor möjlighet att genom arbetet nå fokusområden och målsättningar i verkets övergripande VP:

Friluftsliv:

Mål 1. Tillgängliga områden för friluftsliv finns utpekade och dessa områden är kända och uppskattade samt förvaltas långsiktigt

Biologisk mångfald:

Mål 3. Hållbart nyttjande och långsiktigt bevarande av den biologiska mångfalden möjliggörs av att information och kunskap om biologisk mångfald ökar, förbättras och tillgängliggörs så att tillämpningen ökar.

Risker

Personella resurser: Det finns risk att arbetet försenas om personella resurser uteblir eller minskar.

Stöd i arbetsuppgift 4: Det finns risk att arbetet försenas om inte tillräckligt stöd kan fås genom konsult eller internt. Det kan också påverkas av om inte budget kopplas till projektet.

Budget: Finns risk att projektet inte genomförs i full skala om budget uteblir eller om det krävs mer ekonomiska resurser än vad man trott från början.

Optimistisk tidsplanering: Det finns en risk att projektet tar längre tid på grund av att andra projekt som arbetsledaren har ansvar för vid sidan av detta, tar mer tid än trott. Det finns även risk att personella resurser i arbetet måste prioritera andra arbetsuppgifter före insats i detta arbete och då kan tidsplanen förskjutas

Det finns risk att om svar dröjer från Marcus Carlsson Reich, vid förfrågan gällande insats av förvaltare på länen, förskjuts tidsplanen i arbetet.
